

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник
Прикарпатського
військово-спортивного ліцею
Івано-Франківської обласної ради
Микола МАРТИНЮК
наказ № 2024 від 29.08.2024

ПОГОДЖЕНО

Заступник голови профспілкового
комітету Прикарпатського
військово-спортивного ліцею
Івано-Франківської обласної ради
Марія БУЗІН
29.08.2024

ПОГОДЖЕНО

зборами трудового колективу
Прикарпатського
військово-спортивного ліцею
Івано-Франківської обласної ради

29.08.2024

**ПРАВИЛА
ВНУРІШНЬОГО ЛІЦЕЙНОГО РОЗПОРЯДКУ
ПРИКАРПАТСЬКОГО
ВІЙСЬКОВО-СПОРТИВНОГО ЛІЦЕЮ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

**НАДВІРНА
2024**

ПРАВИЛА
внутрішнього ліцейного розпорядку
Прикарпатського військово-спортивного ліцею
Івано-Франківської обласної ради

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Правила внутрішнього ліцейного розпорядку (далі – Правила) Прикарпатського військово-спортивного ліцею Івано-Франківської обласної ради розроблено закладом відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», постанови КМУ від 30.06.2021 року №672 «Про затвердження Положення про військовий (військово-морський, військово-спортивний) ліцей, ліцей із посиленою військово-фізичною підготовкою», Статуту ліцею. Документ спрямований на встановлення єдиних норм перебування в закладі, заохочення до належної свідомої поведінки ліцеїстів та інших учасників освітнього процесу, створення атмосфери поваги, відповідальності та толерантності у закладі освіти.

Правила внутрішнього ліцейного розпорядку визначають сутність дисципліни, систему виховного впливу, права та обов'язки учасників освітнього процесу щодо їх дотримання, види заохочень та стягнень, алгоритм їх застосування.

Норми, встановлені Правилами, регламентують поведінку ліцеїстів та інших учасників освітнього процесу у Прикарпатському військово-спортивному ліцеї, до, під час навчальних занять та після них, на території закладу, під час усіх організованих закладом заходів, поїздок, екскурсій, підвезення до навчального закладу та додому, а також за межами закладу, якщо поведінка може негативно вплинути на освітній процес або представляти небезпеку здоров'ю, безпеці, моральності чи матеріальному стану учасників освітнього процесу або закладу.

Визначені норми поведінки покладають на ліцеїстів відповідальність за свою поведінку і спрямовані, перш за все, для унормування ліцейного життя, заохочення до етичної поведінки та попередження порушень.

Правила також визначають норми та порядок дій педагогічного колективу, інших учасників освітнього процесу під час вирішення окремих питань, що виникають.

Начальник ліцею, його заступники, командири рот – старші офіцери-вихователі, офіцери-вихователі, вихователі, класні керівники несуть відповідальність за доведення змісту витягів положень з Правил до ліцеїстів, батьків та інших учасників освітнього процесу (під підпис до ліцеїстів 10-11 навчальних взводів та батьків). Ознайомлення з Правилами здійснюється щорічно на початку навчального року, а також при прийомі до закладу впродовж року.

Повний текст Правил повинен знаходитись у навчальному закладі для вільного доступу та ознайомлення з ним учасників освітнього процесу, а також розміщуватись на сайті закладу.

На основі повного тексту Правил можуть бути сформовані витяги з Правил для розміщення в окремих кабінетах, інших приміщеннях, дошці оголошень, щоденниках ліцеїстів тощо.

Передбачений Правилами комплекс заходів дисциплінарного впливу забезпечить єдиний підхід до всіх учасників освітнього процесу та дозволить педагогам, батькам, іншим учасникам освітнього процесу діяти у відповідності до встановленого порядку.

Усі учасники освітнього процесу (ліцеїсти, педагогічні працівники, психолог, бібліотекар, інші спеціалісти закладу, керівники, батьки або особи, які їх замінюють) повинні знати й розуміти правила і норми поведінки, яких усі мають дотримуватись, а також наслідки, якщо ці правила порушуються.

Адміністрація, учителі та вихователі Прикарпатського військово-спортивного ліцею при здійсненні професійної діяльності виступають носіями правових і морально-етичних обов'язків щодо ліцеїстів та їх батьків.

Передбачений Правилами комплекс заходів дисциплінарного впливу забезпечує єдиний підхід у питаннях дотримання належної дисципліни та дозволяє учасникам освітнього процесу діяти у відповідності до встановленого порядку.

Співвідношення Правил і законодавства

Норми Правил не відміняють і не замінюють положень законодавства.

Правила розроблено відповідно до вимог документів з питань освіти, Статуту навчального закладу.

Дія Правил за предметом, колом осіб та в часі

Положення Правил поширюються на всіх учасників освітнього процесу незалежно від віку, посади, політичних та релігійних переконань.

Вимоги Правил є обов'язковими до виконання на території Прикарпатського військово-спортивного ліцею та за його межами.

Дія Правил поширюється на відносини, що винikли після його прийняття.

Особисту відповідальність за доведення змісту Правил до педагогів та працівників закладу під підпис несе начальник.

Командири рот – старші офіцери-вихователі, офіцери-вихователі, вихователі, класні керівники – забезпечують доведення витягів положень з Правил до ліцеїстів та їх батьків (осіб, які їх замінюють) перед початком навчання в Прикарпатському військово-спортивному ліцеї (під підпис до ліцеїстів 10-11 навчальних взводів та батьків).

Усі учасники освітнього процесу навчального закладу повинні знати й чітко розуміти правила й норми поведінки, а також наслідки порушення цих правил.

Зміни та доповнення до Правил вносяться в порядку, передбаченому для його прийняття.

Основні терміни Правил

У Правилах внутрішнього ліцеїного розпорядку терміни й поняття вживаються у такому значенні:

- загальна дисципліна Прикарпатського військово-спортивного ліцею – особливий вид дисципліни, яка чітко регламентує права, обов'язки, норми поведінки, культуру спілкування учасників освітнього процесу в закладі та за його межами, спрямована на виховання в ліцеїстів високих моральних якостей громадянина держави:

- **свідома дисципліна** – неухильне виконання суспільних принципів і норм поведінки, які ґрунтуються на сформованості у вихованців таких рис як дисциплінованість, почуття обов'язку та відповідальності;

- **дисциплінованість** – прагнення й уміння особистості керувати своєю поведінкою відповідно до суспільних норм і вимог статуту закладу;

- **обов'язок** – усвідомлена особистістю система суспільних і моральних вимог, що диктується соціальними потребами;

- **відповідальність** – якість особистості, що характеризується прагненням і вмінням оцінювати свою поведінку з погляду її доцільності або шкоди для суспільства;

- **захочення** – пріоритетний засіб виховання, зміщення дисципліни, матеріальне або моральне стимулювання діяльності учасників освітнього процесу;

- **стягнення** – форма психолого-педагогічного впливу, що застосовується з метою виховання та корекції поведінки особистості в дусі дотримання законодавства, поваги до правил закладу, а також запобігання вчиненню нових порушень як самим порушником, так і іншими особами;

- **профілактика порушень дисципліни** – комплекс виховних, педагогічних та організаційних заходів, спрямованих на недопущення дисциплінарних проступків, ліквідацію причин та умов, що їх викликають.

2. ПОСАДОВІ ВЗАЄМОВІДНОСИНИ У КОЛЕКТИВІ

Кількість учнів та навчальних взводів у ліцеї встановлюється один раз на початок кожного навчального року і затверджується наказом начальника ліцею.

Набір на навчання у ліцеї здійснюється після закінчення 7-го, 8-го та 9-го класу загальноосвітньої школи на конкурсній основі, після вступних випробувань з української мови (диктант), математики (письмово), іноземної мови (письмово), оцінки рівня фізичного розвитку дитини, обов'язкового проходження поглиблленого медичного огляду та професійно-психологічного обстеження.

Зарахування до ліцею здійснюється згідно з наказом начальника на підставі рішень приймальної комісії.

Протягом навчального року може здійснюватись добір здобувачів освіти на вакантні місця у 8,9,10 класи, з числа охочих, при умові успішного проходження випробувань, зазначених вище.

Термін навчання у Прикарпатському військово-спортивному ліцеї Івано-Франківської обласної ради становить 4 роки і розподіляється на чотири курси:

перший курс – 8 навчальні взводи;

другий курс – 9 навчальні взводи;

третій курс – 10 навчальні взводи;
четвертий курс – 11 навчальні взводи.

Вступникам, зарахованим до ліцею, наказом начальника ліцею присвоюється звання «ліцеїст» і видається посвідчення встановленого зразка.

Класи називаються навчальними взводами (далі – навчальні взводи).

Навчальні взводи у ліцеї формуються згідно з нормативами наповненості класів (з граничною наповненістю 30 чоловік), встановленими законодавством, з урахуванням наявності приміщень, що відповідають санітарно-гігієнічним вимогам для здійснення освітнього процесу.

Навчальні взводи поділяються на відділення. Навчальні взводи одного року набору становлять курс. Штатну організацію навчальної роти встановлено у складі двох курсів.

Наказом начальника ліцею на посади старших груп – командирів відділень (далі – командири відділень), старост класів – заступників командирів взводів (далі – заступники командирів взводів) і старшин курсів призначаються кращі за організаторськими здібностями, поведінкою та навчанням ліцеїсти, яким присвоюються спеціальні звання: командиру відділення – «молодший віце-сержант», «віце-сержант», заступнику командира взводу – «молодший віце-сержант», «віце-сержант», «старший віце-сержант», старшині курсу – «молодший віце-сержант», «віце-сержант», «старший віце-сержант», «головний сержант навчальної роти».

Поділ навчальних взводів на групи для вивчення окремих предметів у ліцеї здійснюється згідно з нормативами, встановленими Міністерством освіти і науки України.

Учасниками освітнього процесу є:

- ліцеїсти;
- педагогічні працівники;
- адміністрація, навчально-технічний персонал, інші спеціалісти ліцею;
- батьки (особи, які їх замінюють);
- представники підприємств, установ, громадських організацій, фондів, асоціацій, які беруть участь у освітній роботі.

Враховуючи специфіку навчального закладу, в основу характеру посадових взаємовідносин у колективі Прикарпатського військово-спортивного ліцею та культури спілкування покладені педагогічний такт, взаємна повага, доброзичливість, уміння знаходити спільну мову, окрім положення, положення Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України.

Начальник зобов'язаний піклуватися про захист особистої гідності кожного члена колективу закладу освіти, а також достатнє матеріальне забезпечення й соціальний захист, створення належних умов для якісної організації освітнього процесу, здійснення професійної діяльності та підвищення фахової кваліфікації підлеглих.

За посадовими обов'язками члени колективу Прикарпатського військово-спортивного ліцею можуть бути начальниками (керівниками) або підлеглими.

Начальник (керівник) має право віддавати підлеглому накази (розпорядження, вказівки, команди) і зобов'язаний контролювати їх виконання.

Підлеглий зобов'язаний виконувати накази (розпорядження, вказівки, команди) начальника (керівника) і ставитися до нього з повагою, крім випадків віддання злочинного наказу.

За посадовими обов'язками начальниками (керівниками) є:

- командири відділень – для ліцеїстів свого відділення;
- заступники командирів взводів – для командирів відділень та ліцеїстів свого взводу;
- старшини курсів – для заступників командирів взводів, командирів відділень та ліцеїстів свого курсу;
- офіцери-вихователі, вихователі, учителі, працівники Прикарпатського військово-спортивного ліцею – для старшин курсів, заступників командирів взводів, командирів відділень і ліцеїстів;
- командири рот – старші офіцери-вихователі – для офіцерів-вихователів, вихователів, помічників вихователів, старшин курсів, заступників командирів взводів, командирів відділень і ліцеїстів;
- заступники начальника Прикарпатського військово-спортивного ліцею (за посадовими обов'язками) – для офіцерів-вихователів, вихователів, учителів, працівників закладу, старшин курсів, заступників командирів взводів, командирів відділень і ліцеїстів;
- начальник ліцею – для всього колективу закладу освіти.

Взаємовідносини між учителями, вихователями, працівниками закладу освіти будуються на засадах партнерства, поваги, взаємної підтримки, відкритості й довіри, а також готовності поділитися своїми професійними знаннями та досвідом.

Військова ввічливість і загальні правила поведінки учасників освітнього процесу

Освітня діяльність педагогічного колективу Прикарпатського військово-спортивного ліцею спрямовується на орієнтацію вихованців закладу освіти щодо вибору військової професії, розвиток у ліцеїстів прагнення до оволодіння сучасними знаннями, відповідного рівня фізичної підготовки та витривалості, культури поведінки на засадах військової ввічливості.

Учасники освітнього процесу повинні постійно бути зразком високої культури, скромності й витримки, берегти честь, захищати свою й поважати гідність інших людей, зобов'язані завжди пам'ятати, що за їх поведінкою судять не лише про них, а й про заклад освіти та Збройні Сили України в цілому.

Стосунки між членами колективу ліцею ґрунтуються на взаємній повазі.

Усі учасники освітнього процесу зобов'язані вітати один одного при зустрічі. Першими вітаються підлеглі за посадою й молодші за званням.

Члени колективу Прикарпатського військово-спортивного ліцею – адміністрація закладу освіти (начальник та його заступники), командири рот – старші офіцери-вихователі, офіцери-вихователі, вихователі, помічники

вихователів, що перебувають у запасі або у відставці, якщо вони одягнені у військову форму, ліцеїсти зобов'язані вітати один одного, дотримуючись правил, визначених Стройовим статутом Збройних Сил України.

Крім того, члени колективу Прикарпатського військово-спортивного ліцею – військовослужбовці, які перебувають у запасі або у відставці, якщо вони одягнені у військову форму, та ліцеїсти зобов'язані вшановувати, виконуючи прийоми військового вітання, могили Героїв Небесної Сотні, братські могили воїнів, які загинули за Україну, бойові прапори військових частин, похоронні процесії, що супроводжуються військовими підрозділами, а при виконанні Державного Гімну України – приймати стройове положення, в разі знаходження поза строєм прикладати руку до головного убору.

Військовослужбовці, які перебувають на службі, у запасі або у відставці та вихованці Прикарпатського військово-спортивного ліцею мають постійно бути зразком високої культури, скромності й витримки, берегти честь, захищати свою й поважати людську гідність, пам'ятати, що за їхньою поведінкою оцінюють не лише їх, а й Збройні Сили України в цілому.

Учасники освітнього процесу звертаються один до одного на «Ви».

Адміністрація закладу освіти (начальник та його заступники), командири рот – старші офіцери-вихователі, офіцери-вихователі, вихователі, помічники вихователів, які перебувають у запасі або у відставці, якщо вони одягнені у військову форму, ліцеїсти звертаються один до одного за військовим званням і прізвищем або тільки за званням, додаючи в останньому випадку перед званням слово «пане». Наприклад: «ліцеїсте Коваленку» або «Пане ліцеїсте»; «Віце-сержантє Шевчуку» або «Пане віце-сержантє»; «Майорє Петренку» або «Пане майорє».

У разі, коли необхідно звернутися до вчителя, вихователя, командира роти – старшого офіцера-вихователя в присутності начальника (керівника) або старшого за посадою, слід попросити на це дозволу начальника (керівника). Наприклад: «Пане полковнику, дозвольте звернутися до майора Ващенка».

Адміністрація закладу освіти, учителі, вихователі, працівники ліцею з питань професійної діяльності звертаються один до одного на ім'я та по батькові.

Учителі, керівники гуртків та спортивних секцій, працівники ліцею у спілкуванні з вихованцями закладу освіти звертаються до останніх за званням і прізвищем або тільки за званням, додаючи в останньому випадку перед званням слово «пане». Наприклад: «ліцеїсте Коваленку» або «Пане ліцеїсте»; «Віце-сержантє Шевчуку» або «Пане віце-сержантє».

Коли під час зустрічі немає можливості вільно розминутися з начальником (керівником), підлеглий повинен зйті з дороги і, вітаючи, пропустити його. У разі потреби обігнати начальника (керівника) підлеглий просить у нього дозволу на це.

У вільний час ліцеїсти можуть звертатись один до одного на ім'я, а до начальників і старших – на ім'я та по батькові.

Обов'язковим є вітання з гостями, батьками, іншими дорослими, які приходять до закладу освіти.

Ліцеїсти повинні бути ввічливими в ставленні до цивільного населення, виявляти особливу увагу до літніх осіб, жінок і дітей, поступатися місцем у громадському транспорті, захищати честь і гідність громадян, сприяти дотриманню громадського порядку, надавати допомогу постраждалим під час нещасних випадків, стихійного лиха.

Взаємовідносини педагогічного колективу з батьківським комітетом

Педагогічна співпраця та взаємодопомога

Ефективна організація освітнього процесу передбачає співпрацю, консультивну допомогу батькам ліцеїстів та залучення батьків до процесу виховання, коригування поведінки ліцеїста й спільної роботи щодо підтримання належної дисципліни у закладі.

Адміністрація та педагогічний колектив закладу зобов'язані своєчасно, зрозуміло та об'єктивно інформувати батьків або осіб, які їх замінюють, про поведінку їх дітей та спільно вживати заходи стосовно тих чи інших негативних проявів.

Взаємовідносини між педагогами та батьками ліцеїстів ґрунтуються на принципах взаємної поваги, довіри, доброзичливості, тактовності та відвертості.

Батьки або особи, які їх замінюють, повинні доводити до відома вихователя та інших працівників закладу обставини, що можуть вплинути на негативну поведінку учня.

Батьки або особи, які їх замінюють, несуть відповідальність за поведінку своєї дитини під час канікул, лікування, відвідування додаткових занять поза межами ліцею, звільнень із розташування Прикарпатського військово-спортивного ліцею на вихідні (святкові) дні та за сімейними обставинами.

Батьки або особи, які їх замінюють, зобов'язані добре знати положення Правил внутрішнього ліцейного розпорядку, щоб бути активними та зацікавленими партнерами у створенні безпечного середовища в Прикарпатському військово-спортивному ліцеї.

З метою вироблення спільних рішень щодо удосконалення освітнього процесу, умов перебування учнів у закладі батьки створюють батьківський комітет, можуть створювати благодійний фонд, входити до піклувальної ради закладу.

Батьки можуть відповідно до законодавства вживати заходи до змінення матеріально-технічної і навчально-методичної бази, залучення додаткових джерел фінансування закладу, поліпшення умов для організації освітнього процесу, стимулювання творчої праці педагогічних працівників та ліцеїстів.

Для відвідування закладу батьки (або особи, які їх замінюють), як правило, заздалегідь попереджують про мету і час перебування в ліцеї.

Прибуття на територію закладу та в його приміщення здійснюється відповідно до Правил пропускного режиму закладу.

Батьки (опікуни), які прибули в стані алкогольного сп'яніння, до закладу не допускаються. Під час перебування батьків на території закладу на них поширяються вимоги до поведінки в закладі.

На території закладу заборонено паління, вживання алкогольних та слабоалкогольних напоїв тощо.

У разі виявлення предметів, продуктів, речовин, заборонених у закладі, вони вилучаються.

У разі виявлення небезпечних предметів, речовин тощо заклад має право звернутися до правоохоронних органів.

Під час перебування батьків на території закладу забороняється вживання їжі в місцях, не призначених для цього.

Батьки (опікуни) повинні вести себе належним чином у весь час перебування на території навчального закладу.

Ні за яких обставин батьки (опікуни) не можуть порушувати вимоги правил внутрішнього ліцейного розпорядку.

Начальник ліцею, або представник адміністрації може попросити батьків (опікунів) покинути межі закладу у випадку, якщо він вважає їх поведінку неприйнятною.

Батьки (опікуни) повинні з повагою ставитися до прохань та зауважень посадових осіб.

У разі потреби організації бесід і консультацій з працівниками закладу батьки попереджують про це і їм призначається час зустрічі.

Батьки не можуть входити до навчальних приміщень під час освітнього процесу, втрутчатися в його хід або перешкоджати працівникам закладу.

Вихід за межі території закладу з ліцеєстом оформлюється письмово. У цей час відповідальність за життя і здоров'я дитини або наслідки перебування за межами закладу покладаються на батьків.

Особливості організації індивідуального підходу до дитини обумовлюються письмово.

Потреби відвідування дитиною додаткових секцій, гуртків, занять, змагань тощо, особливо, якщо вони знаходяться за межами закладу, батьки оформлюють письмово.

Батьки повинні прибути на батьківські збори або попередити про відсутність. Відсутність батьків на батьківських зборах не звільняє їх від виконання прийнятих рішень.

Батьки зобов'язані прибути до закладу в разі виклику керівництвом ліцею.

Начальник ліцею і командир роти – старший офіцер вихователь, офіцер-вихователь, вихователь повинні бути проінформовані, якщо ліцеєст має медичну скаргу чи проблему, які можуть вплинути на його стан здоров'я або інших учасників освітнього процесу.

Батькам (опікунам) забороняється направляти до ліцею дітей, хворих на інфекційні захворювання.

Всі випадки відсутності учнів з приводу захворювання, підтверджуються медичною довідкою завіrenoю печаткою.

Довідки про лікування, відвідування спеціалістів, тимчасове звільнення від навантажень, відсутність в закладі через хворобу, зберігається у медичному пункті. У разі потреби про тимчасове звільнення від навантажень обов'язково повідомляються педагогічні працівники.

У разі потреби заклад направляє учня до лікаря за місцем проживання або до диспансеру, викликає швидку допомогу, про що заклад повідомляє батьків.

Категорично забороняється батькам та ліцеїстам заносити на територію ліцею будь-які продукти харчування. Як виняток, у випадку частування днів народження або інших дат обов'язково погоджувати асортимент продуктів харчування з командирами рот – старшими офіцерами вихователями, офіцерами-вихователями, вихователями.

Права та обов'язки батьків ліцеїстів або осіб, які їх замінюють.

Батьки ліцеїстів та особи, які їх замінюють, мають право:

- обирати факультативні, гурткові, секційні заняття (за попереднім узгодженням з командуванням роти), позакласні заходи;
- створювати батьківські громадські організації та брати участь в їх діяльності;
- обирати й бути обраними до батьківських комітетів та органів громадського самоврядування;
- звертатися до адміністрації й органів громадського самоврядування закладу з питань навчання, виховання ліцеїстів;
- приймати рішення про участь дитини в науковій, спортивній, туристичній, пошуковій та інноваційній діяльності закладу;
- брати участь у заходах, спрямованих на поліпшення організації освітнього процесу та зміцнення матеріально-технічної бази закладу;
- подавати до розгляду скарги та звернення у встановленому порядку;
- завчасно отримувати інформацію про всі заплановані у ліцеї та позапланові педагогічні, психологічні, медичні, соціологічні заходи, дослідження, обстеження, педагогічні експерименти;
- отримувати інформацію про діяльність ліцею, результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є) і результати оцінювання якості освіти у ліцеї та його освітньої діяльності;
- на захист законних інтересів дітей в органах громадського самоврядування закладу та у відповідних державних, судових органах.

Батьки та особи, які їх замінюють, є відповідальними за здобуття дітьми повної загальної середньої освіти, їх виховання та зобов'язані:

- створювати умови для здобуття дитиною повної загальної середньої освіти;
- забезпечувати дотримання дітьми вимог Статуту та правил внутрішньо ліцейного розпорядку;

- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та працівників закладу;
- постійно дбати про фізичне здоров'я, психічний стан дітей, створювати належні умови для розвитку їх природних здібностей;
- формувати у дітей усвідомлення необхідності дотримуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України;
- відвідувати батьківські збори;
- здійснювати постійний контроль за дітьми під час канікул, звільнення (перебування за місцем проживання) та на лікуванні у домашніх умовах.

У разі невиконання батьками та особами, які їх замінюють, обов'язків, передбачених законодавством, виявлення випадків жорсткого поводження з дітьми адміністрація може порушувати в установленому порядку клопотання про притягнення до відповідальності таких осіб, у тому числі – позбавлення їх батьківських прав.

3. ОСНОВНІ ОБОВ'ЯЗКИ ЛІЦЕЇСТІВ

Всі ліцеїсти Прикарпатського військово-спортивного ліцею Івано-Франківської обласної ради зобов'язані:

- виконувати алгоритм дій при отриманні сигналу «Повітряна тривога!»;
- при встановленні карантину виконувати запроваджені обмежувальні протиепідемічні заходи, робити обов'язкові профілактичні щеплення у передбачених законодавством випадках.

Старшина курсу

Старшина курсу підпорядковується командирові роти – старшому офіцеру-вихователю і є прямим начальником всього особового складу ліцеїстів курсу.

Старшина курсу відповідає за:

- правильне несення внутрішньої служби ліцеїстами;
- дисципліну та підтримання внутрішнього порядку на курсі;
- неухильне виконання розпорядку дня ліцеїстами курсу;

Старшина курсу зобов'язаний:

- подавати підлеглим приклад зразкового виконання службових обов'язків, постійно вдосконалювати свої професійні знання і методичні навички;
- виховувати в особового складу курсу повагу до військової справи та бережливе ставлення до державного майна;
- постійно стежити за зовнішнім виглядом особового складу курсу;
- керувати проведенням ранкового огляду і проводити вечірню перевірку курсу, контролювати порядок прийому їжі особовим складом;

- організовувати та проводити прибирання в розташуванні та на закріплених за курсом об'єктах, своєчасно клопотати та вживати відповідні заходи щодо проведення їх ремонту;
- постійно утримувати в чистоті й порядку приміщення курсу та ділянки території, що закріплені за курсом;
- стежити за справністю засобів пожежогасіння й дотриманням особовим складом курсу правил пожежної безпеки;
- вимагати від ліцеїстів курсу підтримання дисципліни, виконання заходів розпорядку дня:
- негайно доповідати командирові роти про порушення дисципліни ліцеїстами курсу.

Заступник командира взводу

Заступник командира взводу відповідає за військову дисципліну особового складу взводу, внутрішній порядок у вводі, правильне несення служби та зовнішній вигляд ліцеїстів та віце-сержантів взводу.

Заступник командира взводу підпорядковується командирові вводу-офіцеру-вихователю (вихователю), а з питань підтримання внутрішнього порядку – старшині курсу і є прямим начальником ліцеїстів і віце-сержантів взводу.

Зобов'язаний:

- знати звання, прізвище, ім'я кожного підлеглого;
- проводити тренування на навчальних місцях, спрямовані на поліпшення стройової виправки та посилення фізичної витривалості;
- стежити за дотриманням військової дисципліни і правильним несенням служби командирами відділень та особовим складом вводу;
- утримувати в належному стані майно вводу, суворо стежити за його наявністю;
- дбати про чистоту приміщень, вимагати від підлеглих охайного утримання постелі, обмундирування і взуття, стежити за своєчасністю дрібного ремонту речового майна особовим складом вводу;
- проводити ранковий огляд особового складу вводу;
- дбати про підлеглих і знати їх потреби;
- доповідати командирові вводу про всі прохання підлеглих, заохочення, провини й накладені стягнення;
- вести облік особового складу (stroyovu записку);
- постійно знати наявність особового складу, місце його перебування та чим він займається;
- залишаючись за командира вводу чи старшини курсу, виконувати їх обов'язки.

Командир відділення

Командир відділення відповідає за успішне виконання відділенням поставлених завдань, навчання, виховання, військову дисципліну, морально-

психологічний стан, охайній вигляд підлеглих, правильну експлуатацію, зберігання майна відділення та за утримання його у належному стані.

Командир відділення підпорядковується командирові взводу та його заступникові і є безпосереднім начальником особового складу відділення.

Зобов'язаний:

- проводити тренування на навчальних місцях, спрямовані на поліпшення стройової виправки та посилення фізичної витривалості;
- знати порядок дій відділення в різних ситуаціях, вміло командувати під час виконання навчальних завдань;
- постійно вдосконалювати знання і методичні навички, свою поведінкою та старанністю подавати підлеглим приклад зразкового виконання обов'язків ліцеїста;
- дбати про підлеглих, ставитися до них з повагою, знати їх потреби, вимагати від них дотримання військової дисципліни;
- знати звання, прізвище, ім'я кожного підлеглого;
- виховувати особовий склад відділення в дусі поваги до навчання в Прикарпатському військово-спортивному ліцеї, бережливого ставлення до майна;
- проводити ранковий огляд особового складу відділення;
- стежити за виконанням розпорядку дня, чистотою і внутрішнім порядком у відділенні, охайністю, справністю обмундирування і взуття підлеглих, їх своєчасним ремонтом і просушуванням, правильним припасуванням спорядження, дотриманням підлеглими правил особистої гігієни і носіння військової форми одягу, правил безпеки під час навчальних занять;
- щоденно огляdatи та постійно утримувати в порядку та справності майно відділення, стежити за його наявністю;
- своєчасно доповідати заступникові командира взводу про захворювання, скарги й прохання підлеглих, заохочення та провини, а також про накладені стягнення та випадки втрати чи несправності матеріальних засобів;
- постійно знати, де перебувають і що роблять підлеглі.

Ліцеїст

Ліцеїсти мають право на:

- доступність і безоплатність повної загальної середньої освіти в ліцеї;
- якісні освітні послуги;
- справедливе та об'ективне оцінювання результатів навчання;
- відзначення успіхів у своїй діяльності;
- свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;
- безпечні та нешкідливі умови навчання, утримання і працю;
- повагу людської гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою

ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;

- користування бібліотекою, навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою інфраструктурою ліцею у порядку, встановленому закладом освіти відповідно до спеціальних законів;
- доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі та науковій діяльності;
- особисту або через своїх законних представників участь у громадському самоврядуванні та управлінні ліцеєм;
- на відпочинок під час перерв, у неділю, святкові та канікулярні дні;
- на справедливе поводження у відповідності з правами, у тому числі викладеними в цьому документі;
- доступ до інформації в усіх галузях знань;
- отримання інформації про наявні в закладі курси, освітньо-професійні та індивідуальні програми, позакласні заняття;
- отримання інформації про заплановані заходи з навчальної, науково-практичної діяльності, змагання, конкурси, олімпіади, виставки тощо;
- участь у різних видах навчальної, науково-практичної, дослідно-конструкторської та інших видах діяльності, конференціях, олімпіадах, виставках, конкурсах тощо;
- знання критеріїв оцінки навчальних досягнень зожної навчальної дисципліни (предмета) і на отримання оцінок за виконані навчальні завдання відповідно до встановлених критеріїв;
- отримання інформації про освітній процес і періодичну перевірку рівня навчальних досягнень, їх результати (у тому числі у вигляді записів у щоденник, табель, повідомлення батькам або особам, які їх замінюють);
- ознайомлення (за запитом) із журналами й табелями своєї успішності. Право знайомитись із документацією завжди надається батькам або особам, які їх замінюють, та ліцеєстам, які мають на це право;
- перегляд результатів оцінювання навчальних досягнень з усіх предметів інваріантної та варіативної частини;
- своєчасне повідомлення про загрозу неатестації з предмета або можливого відрахування із закладу;
- повідомлення про право оскарження у зв'язку з невиконанням завдань, початковим рівнем навчальних досягнень, інших питань, пов'язаних з успішністю;
- організовувати та пропагувати ліцейне самоврядування;
- особисту участь у роботі органів самоврядування закладу, в обговоренні, вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначення заохочень та дисциплінарних стягнень, стипендій, організації дозвілля, побуту тощо;
- брати участь у роботі органів ліцейного самоврядування закладу;

- брати участь в обговоренні та вносити власні пропозиції щодо організації освітнього процесу, дозвілля ліцеїстів;
- займатися спортом, спортивно-масовою роботою, брати участь у змаганнях, відвідувати спортивні секції;
- повагу людської гідності, вільне вираження поглядів, переконань;
- ввічливе ставлення до себе незалежно від фактичного чи передбачуваного віку, раси, віросповідання, кольору шкіри, статі, релігії, національного походження, імміграційного чи статусу громадянина, фізичного та емоційного стану, сімейного стану та політичних поглядів;
- отримання інформації про обов'язкові медогляди (обстеження стану здоров'я) і періодичні щеплення;
- отримання в разі необхідності своєчасної медичної допомоги, користування послугами закладів охорони здоров'я, засобами лікування, профілактики захворювань та зміцнення здоров'я;
- забезпечення харчування відповідно до встановлених норм і правил;
- захист від будь-яких форм експлуатації, психічного і фізичного насильства, від дій педагогічних та інших працівників, які порушують їх права, принижують честь і гідність;
- нерозголошення та захист закладом наявних у ньому особистих даних та відомостей про ліцеїста, його батьків або осіб, які їх замінюють;
- отримання рекомендацій, консультацій та порад з особистого, суспільного, навчального, професійного й трудового розвитку;
- не піддаватися тілесним покаранням;
- на представлення до різних форм заохочення, нагород та відзнак, які передбачені для вихованців;
- знати порядок оскарження дисциплінарних заходів та рішень посадових осіб закладу, що зачіпають викладені в цьому документі права і обов'язки ліцеїста.

Ліцеїст зобов'язаний:

- твердо знати, сумлінно виконувати вимоги Статуту ліцею, Кодексу честі, Урочистої клятви (обітниці) ліцеїста, Правила внутрішнього ліцейного розпорядку;
- виконувати вимоги освітньої програми, дотримуючись принципу академічної добродетелі, та досягти результатів навчання, передбачених стандартом освіти для відповідного рівня освіти;
- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- глибоко оволодівати знаннями, бути всебічно розвиненою, освіченою та культурною людиною, готовою виконувати свій громадянський обов'язок;

- наполегливо вивчати військову справу, загартовувати своє здоров'я, виховувати волю й характер, готовувати себе до військової служби;
- стажуватися на посадах осіб добового наряду;
- активно працювати на заняттях, самостійно виконувати навчальні завдання;
- виконувати вимоги педагогічних та інших працівників закладу відповідно до Статуту та Правил внутрішнього розпорядку закладу;
- бути дисциплінованим, не допускати негідних вчинків самому та утримувати від них товаришів;
- брати активну участь у суспільно-громадському й культурному житті закладу;
- дбайливо ставитися до державного, громадського й особистого майна, майна інших учасників освітнього процесу;
- дотримуватися правових та морально-етичних норм поведінки;
- дорожити честю Прикарпатського військово-спортивного ліцею, роти, суворо дотримуватися правил військової ввічливості та військового вітання;
- зміцнювати дружбу в колективі, допомагати товарищам, бути тактовним і толерантним у спілкуванні;
- бути завжди охайно по формі одягнутим, підтягнутим, утримувати в чистоті одяг та взуття;
- під час перебування поза розташуванням Прикарпатського військово-спортивного ліцею (у звільненні, відрядженні, на канікулах, чи лікуванні) поводити себе гідно, скромно, благородно, з повагою ставитися до старших і жінок, не допускати порушень громадського порядку та негідних вчинків;
- неухильно виконувати правила техніки безпеки;
- дотримуватися правил громадської та особистої гігієни.

Ліцеїсту категорично забороняється:

- залишати без дозволу територію закладу;
- самовільно залишати спортивні, культурні, факультативні, гурткові, додаткові та інші організовані заняття та екскурсії;
- приносити та використовувати (застосовувати, вживати або вчинками чи бездіяльністю спонукати інших) в приміщеннях, на території, під час занять, на перервах, до та після занять зброю, вибухові пристрої, вогнепальні та легкозаймисті речовини, піротехнічні засоби, газові балончики, тютюнові вироби, електронні сигарети, спиртні напої, наркотики, отруйні та токсичні речовини, лікарські засоби (за виключенням прописаних лікарем для особистого вживання), інші предмети та речовини, обіг яких обмежено чи заборонено законодавством, гострих чи небезпечних предметів;
- грati в азартні ігри або вчинками чи бездіяльністю спонукати інших;
- принижувати гідність товаришів.

З метою збереження життя та здоров'я ліцеїстам забороняється:

- самостійно без дозволу відчиняти вікна;
- ставати на підвіконня;
- залізати на парти, шафи, обладнання приміщень;
- виходити на дахи;
- спускатися по перилах;
- бігати сходами та коридорами;
- штовхатися, кидатися предметами;
- різко рухатися, бігати біля скляних стендів, шаф, вікон та дверей;
- виконувати дії та рухи, що можуть привести до травмування інших;
- застосовувати фізичну силу при вирішенні конфліктів;
- ходити без дозволу в технічні приміщення, підвали, горища, будівлі, які не використовуються в освітньому процесі ліцею;
- відчиняти електричні шафи, розподільники струму, торкатися проводки, самостійно намагатися полагодити електричні пристрой, замінювати електродеталі;
- без потреби знімати з відповідних місць засоби пожежогасіння та гратися з ними;
- використовувати не за призначенням спортивні та тренувальні, ігрові майданчики та конструкції на території закладу;
- використовувати непристойні жести та вирази;
- створювати шум, заважати навчанню та відпочинку;
- користуватися мобільними телефонами, плеєрами, іншими музичними та ігровими пристроями, засобами мобільного зв'язку під час навчальних занять;
- здійснювати крадіжку державного чи особистого майна;
- навмисно наносити шкоду власному здоров'ю;
- свідомо псувати державне чи особисте майно.

За невиконання ліцеєстом своїх обов'язків, порушення вимог Статуту, Правил внутрішнього ліцейного розпорядку на нього можуть накладатися дисциплінарні стягнення. Вихованець залучається за його згодою та згодою батьків або осіб, які їх замінюють, до самообслуговування, різних видів суспільно корисної праці відповідно до Статуту закладу й Правил внутрішнього ліцейного розпорядку з урахуванням віку та фізичних можливостей.

4. ФОРМА ОДЯGU ЛІЦЕЇSTІВ

1. Для ліцеїстів уstanовлюються військова форма одягу та знаки розрізнення. Військова форма одягу для ліцеїстів встановлюється розпорядженням начальника ліцею.

Встановлено такі види військової форми одягу:

- парадна (парадно-виходна);
- повсякденна;
- польова;
- спортивна.

Кожна із зазначених військових форм поділяється на літню та зимову.

2. Форма одягу для ліцеїстів.

Парадна (парадно-виходна) форма одягу:

- літня – кітель і штани на випуск відповідного кольору, сорочка з краваткою, черевики чорного кольору;
- зимова – шапка зимова повсякденна, куртка зимова, кітель і штани на випуск визначеного кольору, сорочка з краваткою, черевики чорного кольору, рукавички.

Повсякденна і польова форма одягу:

- літня – кашкет польовий камуфльованого кольору, костюм – літній польовий, черевики з високими берцями, ремінь брючний;
- зимова – шапка зимова, костюм вітроволозахисний, черевики з високими берцями, ремінь брючний, рукавички.

Погони носять на кітелі, сорочці, кітелі костюма літнього польового, куртці вітроволозахисній зимовій.

Дозволяється носити за вказівкою начальника ліцею:

- берет (загальновійськовий) з літньою повсякденною формою одягу;
- парадно-виходну форму одягу як повсякденну (на заняттях у класах);
- черевики чорного кольору замість черевиків з високими берцями з повсякденною формою одягу;
- сорочку з краваткою без куртки з парадно-виходною формою одягу.

3. Військова форма одягу призначена ліцеїстам для носіння:

- парадна – на парадах, під час проведення ритуалу випуску з навчального закладу, у день річного свята ліцею, під час державних і військових свят;
- повсякденна – під час навчання, несення служби стажерами добового наряду;
- польова – під час виконання навчально-польових занять;
- спортивна – під час проведення спортивних змагань і занять, а також під час індивідуальних тренувань (спортивний одяг і взуття).

4. Ліцеїсти під час звільнення у місто можуть носити парадну (парадно-виходну) форму одягу.

5. Форма одягу оголошується на період конкретних заходів начальником ліцею.

6. Перехід на зимову або літню форму одягу встановлюється розпорядженням начальника ліцею.

7. Ліцеїстам під час канікул і в позаслужбовий час дозволяється носити за межами ліцею цивільний одяг.

8. Ліцеїстам забороняється:

- носити предмети військової форми одягу, нагрудні знаки і знаки розрізнення змінених або невстановлених зразків (кольорів) та такі, що прийшли у непридатний стан;
- носити одночасно предмети з різних форм одягу, а також предмети військової форми одягу разом з цивільною;
- носити забруднені та невипрасувані предмети форми одягу;

- носити сумки яскравих забарвлень;
  - носити знаки розрізнення, що скасовані;
  - використовувати навушники від електронних пристройів;
  - носити в кишенях предмети, що виступають назовні чи переповнюють їх;
  - носити на плечах рюкзаки, що своїми шлейками закривають погони.
9. Правила носіння форми одягу, погонів, емблем та нарукавних і нагрудних знаків визначається наказом Міністерства оборони України від 20.11.2017 року №606 «Про затвердження Правил носіння військової форми одягу та знаків розрізнення військовослужбовцями Збройних Сил України та ліцеїстами військових ліцеїв», з доповненнями (наказ Міністерства оборони України від 16.07.2020 №238)

5. РОЗПОРЯДОК ДНЯ

Розподіл часу у закладі впродовж доби й усього тижня здійснюється відповідно до розпорядку дня, що визначає час виконання основних заходів повсякденної діяльності учасниками освітнього процесу, навчання й побуту вихованців закладу. Розпорядок дня є додатком до установчого наказу ліцею, який затверджується начальником на початку навчального року та діє до затвердження наступного. Зміни до наказу можуть вноситися лише наказом начальника ліцею. Ніхто з учасників освітнього процесу та робітників не може порушувати діючий розпорядок дня.

Розпорядок дня передбачає час для проведення ранкової фізичної зарядки, ранкового огляду, ранкового й вечірнього туалету, навчальних занять і підготовки до них (самостійна підготовка), чищення одягу й взуття, миття рук перед їжею, харчування, проведення гурткової, секційної, культурно-освітньої та спортивно-масової роботи, перегляд телепередач, прийому хворих у медичному пункті, для особистих потреб ліцеїстів, вечірньої прогуллянки, перевірки сну.

Ранкова фізична зарядка

Ранкова фізична зарядка проводиться у визначений розпорядком дня час, з понеділка по п'ятницю. Щосуботи замість ранкової фізичної зарядки проводиться провітрювання матраців, подушок, ковдр та труска ковдр. У вихідні та святковий дні ранкова фізична зарядка не проводиться.

За змістом ранкова фізична зарядка включає:

- варіант № 1 - спеціальні вправи, вправи на гімнастичних та спеціальних снарядах і тренажерах, вправи з вагою, біг на 1 км;
- варіант № 2 - спеціальні бігові вправи, прискорення, біг 4 км або прискорене пересування 3 км (біг з прискореннями);
- варіант № 3 - вправи на гімнастичних снарядах і тренажерах; подолання окремих перешкод; виконання прийомів рукопашного бою, біг 1 км.

Форму одягу для ранкової фізичної зарядки у роті встановлює відповідальна особа, яка її проводить, з огляду на пору року та температурний режим.

Дії заступника командира взводу під час проведення ранкової фізичної зарядки:

- перевіряє наявність особового складу, опитує підлеглих про стан здоров'я, організовує проведення ранкової фізичної зарядки у взводі;
- здійснює контроль дотримання заходів безпеки особовим складом.

Дії ліцеїста під час ранкової фізичної зарядки:

- одягає форму одягу, яка відповідає варіанту ранкової фізичної зарядки;
- доповідає командиру відділення про стан свого самопочуття;
- проводить ранкову фізичну зарядку у складі свого взводу;
- дотримується заходів безпеки;
- виконує вимоги нормативів варіанту ранкової фізичної зарядки.

Ліцеїстам заборонено:

- самовільно виходити зі строю;
- порушувати заходи безпеки;
- порушувати встановлену форму одягу;
- відволікати ліцеїстів розмовами або іншими діями від ранкової фізичної зарядки.

Ранковий туалет

Ліцеїсти повинні піклуватися про збереження свого здоров'я, не приховувати захворювання, додержуватися правил особистої та громадської гігієни.

Додержання правил особистої гігієни включає:

- ранкове й вечірнє умивання з чищенням зубів;
- миття рук перед прийманням їжі;
- підстригання волосся та обрізання нігтів;
- своєчасне гоління (за потреби);
- один раз на 10 днів прання зі зміною натільної та постільної білизни;
- утримання в чистоті форми одягу й взуття.

Правила громадської гігієни включають:

- підтримання чистоти й порядку в спальному приміщенні, туалеті та інших кімнатах загального користування;
- підтримання чистоти у класах, їдальні, місцях загального користування та на території ліцею.

Ліцеїсти зобов'язані:

- дотримуватись правил особистої та громадської гігієни;
- мати туалетне приладдя (зубну щітку й пасту, мило, гребінець) і туалетний папір;

- мати власні рушники (окрім для тіла і для ніг), тапочки, щітку для одягу, щітку й крем для взуття;
- мати коротку та охайну зачіску;
- викидати (виносити) сміття в місця, які передбачені для цього.

Ліцеїстам заборонено:

- порушувати правила техніки безпеки при користуванні душем;
- самостійно приймати душ у години, які не визначені розпорядком дня;

Ранковий огляд

Ранковий огляд проводиться щоденно у визначений розпорядком дня час.

Під час огляду перевіряється:

- наявність особового складу;
- зовнішній вигляд;
- додержання правил особистої гігієни;
- готовність до занять (наявність зошитів, підручників та приладдя для письма).

Дії ліцеїста під час проведення ранкового огляду:

- за командою стажера чергового роти (курсу) займає своє місце в строю взводу;
- виконує вимоги командира відділення під час проведення ранкового огляду;
- за наявності зауважень від командира відділення усуває їх негайно.

Уроки, факультативи, самостійна підготовка та перерви

Навчальні заняття (уроки, факультативи, самостійна підготовка) є основним елементом життєдіяльності ліцеїстів закладу.

Від занять звільняються ліцеїсти, які перебувають на лікуванні або стажуванні. Особи, з вини яких зірвані планові заняття, притягаються до дисциплінарної відповідальності.

Час проведення навчальних занять встановлено розпорядком дня.

Перед початком занять ліцеїст повинен:

- мати виконане домашнє завдання й бути в кабінеті (класі) без запізнень;
- підготуватися до заняття (викласти на парту книги, підручники, зошити й приладдя для письма);
- не заважати іншим готоватися до уроку.

Під час занять:

- за командою заступника командира взводу «Взвод, встати, СТРУНКО!» прийняти стройове положення й разом з ліцеїстами взводу на вітання учителя «Слава Україні!» привітатися з учителем словами: «Героям Слава!»;

- на вітання начальника (вчителя) або старшого за військовим званням «Слава Україні!» разом з ліцеїстами взводу, які перебувають у строю, привітатися: «Героям слава!»;
- спілкуватися українською (на уроках іноземної мови – іноземною) мовою;
- виконувати законні вимоги вчителя (під час уроку правила поведінки встановлює вчитель);
- активно працювати на заняттях та докладати зусилля для досягнення високої успішності з усіх навчальних предметів, що вивчаються;
- самостійно виконувати навчальні завдання;
- за партою сидіти рівно, не нахилятися низько до зошитів;
- просити дозволу в учителя висловитися або поставити запитання підняттям руки;
- не заважати чи відволікати шумом, розмовами, предметами та іграми, іншими справами від виконання навчальних завдань;
- якщо під час заняття учню необхідно вийти з класу, то він повинен підняти руку й попросити дозвіл у вчителя.

Наприкінці занять:

- записати домашнє завдання й зробити інші необхідні записи;
- прибрати своє робоче місце;
- якщо вчитель прощається, то на його слова «До побачення, панове ліцеїсти» разом з ліцеїстами взводу відповісти «До побачення, пане (пані) вчителю (-лько)»;
- за командою вчителя «Урок закінчено» покинути кабінет (клас).

Під час занять у гуртках та спортивних секціях

Позакласні заняття організовуються з метою розвитку інтелектуальних, творчих та спортивних здібностей ліцеїстів і є складовим елементом життєдіяльності закладу.

Від занять звільняються ліцеїсти, які перебувають на лікуванні або стажуванні. Особи, з вини яких зірвані планові заняття, притягаються до дисциплінарної відповідальності. Час та місце занять встановлюється розкладом.

Ліцеїст повинен перед початком занять:

- прибути в кабінет (клас, спортзал) без запізнень;
- підготуватися до заняття (привести форму одягу у відповідність до заняття, взяти необхідне обладнання).

під час занять:

- за командою старшого «Група, СТРУНКО!» прийняти стройове положення й разом з ліцеїстами гуртка (секції) на привітання керівника гуртка (секції) «Слава Україні!» привітатися словами «Героям Слава!»;

- виконувати законні вимоги керівника гуртка (секції) (під час занять правила поведінки встановлює керівник);
- активно працювати на заняттях та докладати зусилля для досягнення високої результативності;
- просити дозволу у керівника гуртка (секції) висловитися або поставити запитання;
- дотримуватись вимог і правил техніки безпеки під час занять;
- не заважати чи відволікати шумом, розмовами, предметами та іграми, іншими справами від виконання поставлених завдань.

наприкінці занять:

- прибрати своє робоче місце;
- за командою керівника гуртка (секції) «Заняття закінчено» покинути кабінет (клас, спортзал) і прибути на самостійну підготовку.

Ліцеїстам забороняється:

- залишати приміщення та територію ліцею під час занять без дозволу керівника гуртка (секції) або адміністрації закладу;
- виходити на перервах за територію закладу;
- використовувати не за призначенням спортивні й ігрові майданчики та конструкції на території закладу;
- виконувати дії та рухи, що можуть призвести до травмування;
- відчиняти електричні шафи, розподільники струму, торкатися проводки, самостійно намагатися полагодити електричні пристрої.

Правила поведінки під час самостійної підготовки

Самостійна підготовка ліцеїстів є другою за важливістю після уроку ланкою освітнього процесу в ліцеї. Години проведення самостійної підготовки визначені відповідно до режиму дня, затвердженого начальником ліцею та погодженого з відповідними установами. Самостійна робота ліцеїста з вивчення навчального матеріалу з конкретної дисципліни може проводитися в класному приміщенні (в розташуванні роти), бібліотеці. За створення умов для плідної самостійної роботи ліцеїстів відповідає офіцер-вихователь навчального взводу.

- Ліцеїсти повинні своєчасно (за 5 хвилин до початку) з'являтися на заняття самопідготовки у складі навчального взводу.
- До початку занять перевірити наявність необхідних підручників, додаткової літератури.
- Домашнє завдання повинно бути записане у кожного ліцеїста в електронному щоденнику.
- Ліцеїст повинен сумлінно виконувати домашні завдання під час самопідготовки. Якщо є необхідність, продовжити виконання уроків у додатковий час.
- Працювати самостійно, за допомогою звертатися до підручника, довідника, словника, відвідувати бібліотеку.

- При необхідності, звертатися за допомогою до офіцера-вихователя.
- Підготовка домашніх завдань проводиться при повній тиші.

Ліцеїстам забороняється:

- Забороняється приносити на заняття самопідготовки сторонні речі.
- Заборонено без дозволу офіцера-вихователя тримати мобільні телефони увімкненими під час заняття самопідготовки, робити дзвінки або СМС-повідомлення, відповідати на дзвінки або СМС-повідомлення, виходити за допомогою мобільного телефону в Інтернет, використовувати мобільний телефон як музичний програвач, диктофон тощо.
- Залишати заняття самопідготовки ліцеїст може тільки з дозволу офіцера-вихователя.

Самопідготовка в суботу не проводиться. Завдання на понеділок ліцеїст готує вдома або у вільний час.

Перерви

Перерва – це час для відпочинку і можливість підготуватись до наступного уроку.

З дозволу вчителя ліцеїсти виходять з класу на перерву. Чергові класи забезпечують провітрювання приміщення, витирають дошку, вирівнюють парту й стільці. Під час перерви ліцеїсти дотримуються правил військової ввічливості та статутних норм поведінки.

Прийоми їжі

Прийом їжі в закладі здійснюється в їдальні у час, визначений розпорядком дня.

Перед шикуванням на прийом їжі вихованці ліцею зобов'язані привести форму одягу у відповідність до погодних умов, почистити взуття.

За командою старшини роти (заступника командира взводу) ліцеїсти повинні вийти на шикування і стати у стрій.

Після перевірки наявності особового складу, під керівництвом заступників командирів взводів, вихованці у складі своїх підрозділів пересуваються за встановленим маршрутом у їдальню. Окремо пересуваються у їдальню ліцеїсти, які проходять стажування, за встановленим графіком.

Перед прийомом їжі вимити руки.

Правила поведінки під час прийому їжі:

- отримання їжі здійснюється у складі свого підрозділу – в колону по одному за встановленою чергою;
- прийом їжі здійснюється за столами, які закріплені за взводом;
- за одним столом перебуває шість (четверо) ліцеїстів;
- у залі для прийому їжі постійно підтримується порядок і тиша;
- після закінчення прийому їжі ліцеїсти повинні прибрати за собою, віднести свій піднос і посуд.

Вихованцям забороняється:

- приймати їжу в головному уборі, польовій утепленій куртці, робочому одязі;
- порушувати чергу на лінії видачі їжі;
- бігати, стрибати, штовхатися, гучно розмовляти;
- самостійно змінювати встановлене місце прийому їжі;
- вступати у суперечку з працівниками їдальні;
- відкрито висловлювати своє незадоволення раціоном їжі;
- приносити продукти харчування, які заборонені для вживання у закладі і шкодять здоров'ю;
- засмічувати місце для прийому їжі;
- без дозволу старшини роти (заступника командира взводу) покидати межі їдальні.

Правила поведінки вихованців у бібліотеці

Вихованці та працівники закладу користуються бібліотекою відповідно до встановленого режиму роботи

Ліцеїст повинен:

- отримати дозвіл у вихователя на відвідування бібліотеки і повідомити командира відділення про своє місце знаходження;
- знати правила користування бібліотекою, мати при собі посвідчення ліцеїста для заповнення читацького формулляру;
- дотримуватись черги, правил військової ввічливості, культури поведінки у бібліотеці;
- виконувати законні вимоги працівника бібліотеки, дбайливо ставитись до документів із бібліотечного фонду;
- дотримуватись тиші;
- сувро виконувати правила техніки безпеки під час роботи з комп'ютером в мережі Інтернет;
- поважати право інших на доступ до публічної інформації.

Категорично забороняється:

- кричати, голосно розмовляти, бігати, заважати чи відволікати шумом, розмовами та іграми;
- заходити в бібліотеку у верхньому одязі, з сумками та пакетами;
- робити написи на кни�ах, посібниках, журналах, газетах, що належать закладу;
- виривати (вирізати) сторінки із книг, журналів та газет;
- підкresлювати або виділяти маркером (олівцем) тексти;
- псувати (загинати), розмальовувати сторінки;
- виносити з бібліотеки без реєстрації книги, посібники, журнали чи газети;
- вступати у суперечку з працівником бібліотеки;
- засмічувати своє робоче місце, приносити їжу;
- змінювати режим роботи комп'ютерів, моніторів й інших пристройів та самостійно намагатися усунути несправність;

- користуватися мобільними телефонами, плеєрами, іншими музичними та ігровими приладами, засобами мобільного зв'язку.

У випадку псування або втрати бібліотечної книги (посібника) ліцеїст зобов'язаний замінити її (його) на рівноцінний примірник.

Відвідування медичного пункту

Амбулаторний прийом хворих ліцеїстів здійснюється у визначений розпорядком дня час у медичному пункті закладу медичним представником за наявності книги запису хворих роти, в якій навчається хворий. Запис на прийом до лікаря проводиться на ранковому огляді стажером чергового роти (курсу) (заступником командира взводу) у книгу запису хворих роти.

Медична допомога без попереднього запису надається ліцеїстам у разі раптового погіршення стану здоров'я або отримання травми. Заступник командира взводу або командир відділення направляє хворого в медичний пункт і негайно доповідає про це командирові роти (вихователю). У разі виклику швидкої медичної допомоги командир роти – старший офіцер вихователь негайно доповідає начальнику ліцею або його заступникам.

Під час знаходження в медичному пункті ліцеїст повинен:

- чітко й об'ективно повідомити лікаря про свій стан здоров'я, скарги та симптоми;
- дотримуватись черги, правил військової ввічливості та культури поведінки;
- виконувати законні вимоги працівників медичного пункту;
- дотримуватись тиші, голосно не розмовляти;
- поважати право інших на доступ до медичної допомоги.

Категорично забороняється:

- кричати, голосно розмовляти, бігати, заважати чи відволікати шумом, розмовами та іграми;
- вводити в оману медичних працівників, симулювати хворобу;
- вживати заходи щодо підвищення температури тіла (набивання термометра, натирання тіла зігріваючими мазями та інші);
- займатися самолікуванням, приймати ліки, медичні препарати, які не погоджені з рецептотвідомством лікаря;
- порушувати правила прийому медикаментів та дієтичного харчування;
- контактувати (спілкуватися) із здоровими ліцеїстами, розповсюджувати інфекцію (хворобу) у закладі.

Необхідною умовою для отримання позитивного ефекту від призначеного лікування є чітке виконання ліцеїстом всіх приписів і рекомендацій лікаря, забезпечення необхідного рівня гігієни і правила прийому медикаментів.

Правила поведінки вихованців у спальному приміщенні

Ліжка у спальному приміщенні розставляються так, щоб біля кожного з них чи біля двох зсунутих разом лишалося місце для тумбочок, а між рядами ліжок було вільне місце для шикування особового складу.

Тумбочка біля ліжка призначена для зберігання предметів туалету, книг, зошитів та канцелярського приладдя.

Рушники для обличчя складаються вдвоє за довжиною та вішаються на спинках ліжок у головах, а рушники для ніг – на спинках ліжок у ногах і підгортаються під матраци.

Ліцеїст повинен:

- не позбавляти товаришів зручностей сумісного проживання;
- суворо дотримуватись правил особистої та громадської гігієни;
- дбайливо ставитись до майна;
- слідкувати за чистотою постільної білизни та рушників, вчасно проводити їх заміну;
- перед відпочинком (сном) зняти й акуратно заправити свою форму одягу на стільці за встановленим зразком;
- підтримувати чистоту й порядок у тумбочці;
- вчасно застеляти своє ліжко за встановленим зразком, дотримуючись рівняння.

Забороняється:

- кричати, голосно розмовляти, бігати, заважати чи відволікати шумом, розмовами та іграми після команди «Відбій»;
- кидатися подушками;
- сідати та лягати на ліжка до команди «Відбій»;
- приносити продукти харчування у спальне приміщення та зберігати їх у тумбочці;
- без дозволу командира роти – старшого офіцера-вихователя (вихователя, старшини роти (курсу) відчиняти вікна, ставати на підвіконня;
- самостійно виключати чергове освітлення;
- брати і користуватися чужим туалетним приладдям (туалетним папером, зубною пастою тощо).

Правила користування мобільними телефонами, планшетами, ноутбуками

З метою підвищення рівня організації освітнього процесу передбачений час користування мобільними телефонами для ліцеїстів:

- понеділок - п'ятниця з 15.00 год. - 19.30 год., в межах розпорядку дня;
- субота-неділя в межах розпорядку дня.

У закладі заборонено використання мобільних телефонів усіма учасниками освітнього процесу під час проведення навчальних занять.

З дозволу вчителя вихованці можуть використовувати власні планшети й ноутбуки під час навчальних занять для поліпшення інформаційного забезпечення навчального процесу.

Мобільні телефони, планшети, ноутбуки зберігаються у визначеному командиром роти – старшим офіцером-вихователем місці.

Ліцеїстам забороняється:

- користуватися мобільними телефонами, планшетами, ноутбуками під час навчальних занять;
- носити при собі або зберігати мобільні телефони, планшети, ноутбуки у тумбочках, інших місцях, які не визначені командиром роти – старшим офіцером-вихователем;
- здавати «непрацюючий телефон» і цими діями вводити в оману вихователя, заступника командира взводу та відповідального ліцеїста.

Правила поведінки вихованців на стрійовому плацу, шикуванні Прикарпатського ВСЛ, роти, курсу, взводу

Ліцеїст повинен:

- знати своє місце в строю, ставати до строю швидко, без метушні;
- під час руху зберігати рівняння, інтервал і дистанцію;
- не виходити із строю без дозволу;
- у строю без дозволу не розмовляти, додержуватися цілковитої тиші;
- бути уважним до наказів і команд свого командира, виконувати їх швидко й точно, не заважаючи іншим;
- мати коротку охайну зачіску;
- бути одягненим за встановленою формою одягу, правильно надівати та пристосовувати спорядження;
- допомагати товаришам усувати помічені недоліки.

Правила поведінки під час самообслуговування

Ліцеїсти самостійно здійснюють прибирання ліжок, робочого навчального місця, прибудинкових територій, залучаються до прибирання опалого листя, снігу, сміття. Беруть участь у благоустрої території та приміщень закладу. Здійснюють накривання столів. Залучаються до інших видів робіт, що не становлять загрозу життю і здоров'ю ліцеїстів.

Прибирання здійснюється із дотриманням необхідних заходів безпеки та порядку поводження з інвентарем і миючими засобами, дозволеними до використання дітьми відповідного віку.

Правила поведінки вихованців за межами закладу

Правила поведінки вихованців під час екскурсій, походів та туристичних подорожей

Екскурсія – це групове відвідування одного чи декількох екскурсійних об'єктів (географічних, історичних, культурних, народногосподарських, спортивних тощо) у навчально-пізнавальних, виховних та оздоровчих цілях.

Вимоги безпеки перед початком екскурсії, походу, туристичної подорожі:

- учасники екскурсії, походу, туристичної подорожі зобов'язані брати активну участь у їх підготовці та сумлінно виконувати свої обов'язки;

- своєчасно повідомити керівника (вчителя, вихователя) екскурсії, походу, туристичної подорожі про раптове погіршення стану здоров'я;
- учасники екскурсії, походу, туристичної подорожі зобов'язані пройти інструктаж з заходів безпеки й знати правила поведінки на маршруті;
- мати встановлений одяг і зручне взуття, що відповідають погодним умовам;
- за необхідності – питну воду і медичну аптечку.

Вимоги безпеки під час екскурсії, походу, туристичної подорожі:

- під час пересування до місця проведення екскурсії, походу, туристичної подорожі та назад суворо дотримуватися правил дорожнього руху, не виходити на проїжджу частину;
- без дозволу керівника (вчителя, вихователя) залишати місця проведення екскурсії, походу, туристичної подорожі;
- у разі раптового погіршення самопочуття негайно повідомити керівника (вчителя, вихователя);
- дотримуватися правил тактовної поведінки та виконувати законні вимоги і розпорядження керівника (вчителя, вихователя);
- суворо виконувати правила протипожежної безпеки під час розведення вогнища;
- не торкатися незнайомих предметів, які можуть бути вибухонебезпечними.

Категорично забороняється:

- вживання алкогольних напоїв;
- вживання непитної води, медичних препаратів, що можуть привести до погіршення самопочуття;
- паління;
- вживання зіпсованих (протермінованих) продуктів харчування або рослин чи ягід невідомого походження;
- купання у водоймах (річці, озера, ставку).

**Правила поведінки вихованців під час канікул
(у звільненні та громадських місцях)**

Ліцеїст повинен:

- перед початком канікул (звільнення) ознайомитись з планом їх (його) проведення і пройти інструктаж з правил поведінки за межами закладу;
- чітко знати термін початку та завершення канікул (звільнення);
- у разі неможливості через поважні причини або сімейні обставини вчасно прибути у заклад і приступити до навчальних занять після канікул (звільнення), ліцеїст повинен завчасно попередити вихователя по телефону й надати письмову заяву батьків чи медичну довідку встановленого зразка;

- перебуваючи на вулиці й ставши учасником дорожньо-транспортного руху, чітко виконувати Правила дорожнього руху;
- під час канікул (звільнення), перебуваючи дома, на вулиці, у приміщеннях, транспорті виконувати правила пожежної та електробезпеки, не застосовувати відкритий вогонь (факели, свічки, феєрверки, бенгалські вогні тощо);
- у разі пожежної небезпеки: наявності вогню, іскріння, диму – негайно вийти на вулицю та викликати службу пожежної охорони за номером 101, назвавши своє ім'я, прізвище, коротко описавши ситуацію: наявність вогню, диму, кількість людей у приміщенні, також свій номер телефону;
- сувро виконувати правила поведінки щодо попередження нещасних випадків, травмування, отруєння;
- із оточуючими керуватися толерантними відносинами, поважати жіноч, дітей, людей похилого віку;
- керуватися загальними правилами етикету й нормами поведінки, не провокувати оточуючих на агресивну поведінку діями чи словами;
- у разі виникнення небезпечної ситуації викликати поліцію за номером 102 та зателефонувати батькам;
- під час канікул (звільнення) виконувати правила з запобігання захворювань на грип, інфекційні та кишкові захворювання.

Категорично забороняється:

- вживання алкогольних напоїв, тютюнових виробів та наркотичних засобів;
- купання без супроводу дорослих;
- самостійне водіння автомобільним транспортом;
- перебувати поблизу залізничних колій без супроводу дорослих;
- самостійно вживати медикаменти, не рекомендовані лікарем;
- перебувати біля будівельних майданчиків, кар'єрів, закинутих напівзруйнованих будівель;
- зберігати бензин, газ та інші легкозаймисті горючі рідини, приносити їх до приміщення.

6. ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ В УКРИТТІ

Виконуючи сигнал «Повітряна тривога!» негайно прибути у визначене місце укриття у складі свого навчального взводу або самостійно. Під час перебування в укритті виконувати вказівки педагогічних працівників.

Під час перебування в укритті забороняється:

- ходити по укриттю без потреби;
- без дозволу пересувати меблі;
- намагатися самовільно включати (виключати) агрегати спеціального обладнання;
- відкривати герметичні захисні двері;
- шуміти;

- курити, запалювати свічки і інші світильники з відкритим полум'ям;
- кидати харчові відходи та сміття у невстановлених для цього місцях;
- користуватись мобільним зв'язком;
- не допускати паніки у разі пошкодження споруди або виникнення небезпеки зараження;
- приносити в укриття легкозаймисті або сильно пахучі речовини, громіздкі речі;
- виходити з укриття без дозволу вчителя, класного керівника, вихователя, помічника вихователя.

7. ЗАОХОЧЕННЯ, ПРИТЯГНЕННЯ ДО ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Заохочення ліцеїстів

Заохочення є важливим засобом виховання і зміцнення дисципліни.

Кожна посадова особа у межах своїх повноважень зобов'язана заохочувати підлеглих.

У разі, коли посадова особа вважає, що наданих їй прав недостатньо для заохочення, для відзначення підлеглих, вона може клопотати про заохочення перед старшим начальником.

Заохочення має бути заслуженим. При визначенні виду заохочення враховується характер заслуг підлеглого та його діяльність за попередній час.

Ліцеїсти заохочуються за:

- успіхи в навченні, сумлінне виконання обов'язків;
- участь та перемогу в навчальних, творчих, спортивних змаганнях, олімпіадах, конкурсах тощо;
- суспільно корисну, громадську, шефську, волонтерську діяльність;
- зразкову поведінку, благородні та геройчні вчинки, активність у житті закладу.

До ліцеїстів застосовуються такі види заохочення:

- оголошення подяки;
- оголошення додаткового звільнення із розташування ліцею;
- скасування раніше накладеного дисциплінарного стягнення;
- нагородження особистою фотокарткою біля розгорнутого Прапора ліцею;
- нагородження Грамотою, Похвальним листом, Похвальною грамотою, дипломом;
- повідомлення батькам (особам, що їх заміняють) та в школу, у якій ліцеїст навчався до вступу до Прикарпатського військово-спортивного ліцею, про зразкове виконання ним обов'язків і про отримані заохочення;
- присвоєння спеціального звання «молодший віце-сержант»;

- присвоєння «молодшим віце-сержантам», «віце-сержантам», які випускаються з ліцею, спеціального звання вищого на один ступінь за спеціальне звання, передбачене посадою, яку обіймав під час випуску, до «старшого віце-сержанта» включно;
- нагородження знаками, установленими Прикарпатським ВСЛ.

Права начальників щодо застосування заохочень до підлеглих їм ліцеїстів

Командир взводу – офіцер-вихователь, вихователь, заступник командира взводу, командир відділення, мають право:

- оголошувати подяку;
- знімати накладені ним раніше дисциплінарні стягнення.

Командир роти – старший офіцер-вихователь, заступники начальника ліцею мають право:

- оголошувати подяку;
- скасовувати накладені ними раніше дисциплінарні стягнення;
- повідомляти батькам (або особам, що їх замінюють) та в школу, у якій ліцеїст навчався до вступу до ліцею, про зразкове виконання ним обов'язків і про отримані заохочення.

Начальник ліцею має право застосовувати до ліцеїстів заохочення в повному обсязі, про що видається відповідний наказ начальника ліцею.

Про заохочення ліцеїстів кожному окремому випадку заклад сповіщає батьків (осіб, які їх замінюють) записом у щоденник, листом, електронним повідомленням тощо.

Рішенням педагогічної ради можуть заохочуватися колективи (спортивні, творчі), тощо, положення про які розробляють в Прикарпатському ВСЛ.

Притягнення до дисциплінарної відповідальності.

Принципи притягнення до дисциплінарної відповідальності:

- притягнення до відповідальності тільки винного ліцеїста. Ліцеїст вважається невинним, доки його провина не буде доведена та встановлена рішенням про притягнення до дисциплінарної відповідальності;
- рішення про притягнення до відповідальності приймається на підставі матеріалів розслідування проступку, яке складається з рапортів посадових та відповідальних осіб, свідчень учасників і свідків проступку, а також матеріалів відеоспостереження;
- особистої відповідальності ліцеїста (відповідальність роти або взводу за дії окремого члена колективу не допускається);
- надання можливості ліцеїсту до накладення стягнень пояснити свій вчинок;
- сумніви щодо вини ліцеїста трактуються на його користь;

- начальник ліцею може (а на прохання ліцеїста, його батьків або осіб, які їх замінюють, зобов'язаний) особисто заслухати його пояснення, заяви та скарги;
- відмова ліцеїста давати пояснення не перешкоджає винесенню рішення про дисциплінарне стягнення;
- до застосування дисциплінарного стягнення начальник ліцею повинен повідомити батьків або осіб, які їх замінюють, про можливість притягнення дитини до дисциплінарної відповідальності;
- за одне порушення накладається лише одне стягнення;
- під час винесення рішень про накладення стягнень обов'язкове врахування віку вихованця, його поведінки в минулому (в тому числі – характер та число попередніх порушень ним правил поведінки та видів педагогічного впливу і притягнення до відповідальності), тяжкості провини (характер, серйозність та ступінь тяжкості), обставин і частоту та тривалість повторюваності порушень, психофізичний та емоційний стан, кількості осіб, які вчинили порушення, а також думки інших учнів та батьків (ради самоврядування, батьківського комітету);
- накладення стягнень не є підставою для зниження оцінок з навчальних дисциплін або неатестації, та не впливає на подальше навчання;
- накладення дисциплінарного стягнення здійснюється не пізніше 10 денного терміну з моменту, коли стало відомо про факт правопорушення, а у разі призначення розслідування – з дати його закінчення;
- відомості про притягнення до відповідальності ліцеїста можуть заноситись до особової справи ліцеїста.

За рішенням педагогічної ради та відповідно до наказу начальника ліцею **до іншого закладу освіти переводяться ліцеїсти, які за підсумками навчання в I семестрі отримали початковий рівень результатів навчання (1, 2, 3 бали) з трьох та більше навчальних предметів** (крім дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей учасників бойових дій, один з батьків (або обидва), яких загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення в російсько-українській війні).

Ліцеїсти, які за підсумками річного оцінювання **мають початковий рівень навчальних досягнень (1, 2, 3 бали) хоча б з одного предмету**, за рішенням педагогічної ради та відповідним наказом начальника ліцею **відраховуються з навчального закладу** й направляються на навчання до загальноосвітніх навчальних закладів за місцем проживання батьків (осіб, які їх замінюють), з повідомленням у двотижневий термін, до можливого відрахування, про це відповідного органу управління освітою відповідно до законодавства, незалежно від того, на якому курсі вони навчалися.

У випадку відрахування за незадовільний стан навчання ліцеїст не може бути поновлений у Прикарпатському військово-спортивному ліцею.

За рішенням педагогічної ради та відповідним наказом начальника ліцею, ліцеїсти, які систематично порушують дисципліну або скоюють дисциплінарні проступки:

- наруга над державною символікою,
- безпідставний систематичний пропуск занять,
- крадіжки,
- руйнування ліцейного майна,
- самовільне залишення території ліцею,
- вживання спиртних напоїв, наркотичних, токсичних речовин,
- приниження гідності товаришів,
- шкода іміджу ліцею

відраховуються з навчального закладу у встановленому порядку.

Рішення педагогічної ради про відрахування оформлюється наказом начальника ліцею.

Рішення про відрахування приймається, якщо інші засоби педагогічного впливу та дисциплінарних стягнень не дали результатів та подальше перебування в цьому колективі негативно впливає на емоційний стан, навчання цього ліцеїста, негативно впливає на інших ліцеїстів, порушує їх права та права працівників ліцею, а також порушує нормальнє функціонування закладу.

Контроль за виконанням рішення про застосування дисциплінарного стягнення залежно від його виду покладається на командира відділення, заступника командира взводу, командира взводу, командира роти.

Підстави для проведення розслідування та притягнення ліцеїста до відповідальності:

- повідомлення місцевих органів правопорядку, їх службовців, громадян;
- працівників інших організацій;
- доповідні записи працівників ліцею;
- звернення ліцеїстів та їх батьків (осіб, які їх замінюють);
- свідків порушень;
- матеріали відеоспостереження.

Права ліцеїстів, до яких застосовуються рішення щодо дисциплінарної відповідальності:

- знайомитися з матеріалами, що підтверджують провину ліцеїста, а у випадку призначення розслідування – після його завершення;
- давати пояснення та представляти докази;
- бути заслуханим в ході будь-якого розгляду, що порушує їх інтереси як самостійно, так і в присутності батьків (осіб, які їх замінюють).

Порядок скасування дисциплінарного стягнення

Ліцеїст вважається таким, який не притягався до дисциплінарної відповідальності, якщо протягом навчального року (календарного року з дня оголошення рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності) він не буде повторно притягатися до дисциплінарної відповідальності. При цьому дисциплінарне стягнення скасовується автоматично без видання окремого наказу.

Керівник навчального закладу має право зняти стягнення достроково з власної ініціативи або за клопотанням учнівського, батьківського колективу, ліцеїста.

Рішення про дострокове зняття стягнення може оформлюватись наказом та заноситься до особової справи, якщо такі записи були внесені при накладенні стягнень.

Види дисциплінарного впливу

За порушення Правил поведінки в навчальному закладі можуть застосовуватись різні види дисциплінарного впливу.

Заклад самостійно визначає види дисциплінарних стягнень.

При цьому усні методи педагогічного впливу можуть вважатися або не вважатися дисциплінарними стягненнями за рішенням закладу. Разом з тим, кілька зауважень або інших видів усніх методів педагогічного впливу можуть привести до запровадження дисциплінарного стягнення

З метою розуміння важкості порушень, відповідальності за їх сконення та наслідки за дані порушення всі порушення розподіляються на 4 категорії (I, II, III, IV).

Порушення I категорії

1. Порушення форми одягу та вимог дотримання особистої гігієни:
  - порушення правил розміщення знаків розпізнавання;
  - розстібнуті гудзики або їх відсутність;
  - неправильне носіння головного убору;
  - перебування без головного убору, а взимку – без утепленої куртки поза приміщенням;
  - використання не встановлених у закладі знаків розпізнавання;
  - брудне взуття;
  - непрасована форма;
  - неохайна зачіска;
  - несвоєчасне гоління (у разі необхідності);
  - непідстрижені нігти;
  - інше.
2. Порушення дисципліни:
  - порушення правил перебування на заняттях;
  - порушення дисципліни строю;
  - порушення правил під час перерви;
  - порушення правил перебування у їдальні та прийому їжі;
  - порушення вимог та заходів безпеки у повсякденній діяльності;

- інше.
3. Порушення розпорядку дня:
    - неприбуття, запізнення до строю, на заняття та інші заходи, передбачені розпорядком дня, наказам начальника ліцею або вимогою керівництва;
    - інше.
  4. Несумлінне виконання обов'язків:
    - несвоєчасне виконання поставленого завдання;
    - інше.

Порушення ІІ категорії

1. Порушення правил взаємовідносин з учасниками освітнього процесу:
  - образа, психологічний тиск, приниження;
  - некоректна поведінка;
  - примушенння інших до порушень дисципліни;
  - інше.
2. Паління:
  - вживання, розповсюдження, зберігання приладів та засобів паління, у тому числі електронних;
  - інше.
3. Гра в азартні ігри:
  - організація, участь в азартних іграх;
  - зберігання гральних карт та інших виробів, призначених для використання в азартній грі;
  - посередництво між граючими;
  - інше.
4. Тимчасова відсутність без поважної причини:
  - відсутність у визначеному місці до 15 хв. без попередження керівництва;
  - інше.

Порушення ІІІ категорії

1. Самовільне залишення території ліцею:
  - самовільне перетинання КПП без супроводу;
  - відсутність у визначеному місці більше 15 хв;
  - інше.
2. Дії, які зашкоджують іміджу навчального закладу:
  - розміщення та поширення друкованих чи відеоматеріалів, що містять погрози насильства, тілесних ушкоджень чи збитку, а також насильницькі дії по відношенню до ліцеїстів чи працівників (включаючи розміщення подібних матеріалів в Інтернеті, поширення через інші засоби передачі інформації);
  - порушення громадського порядку під час перебування поза межами ліцею;
  - інше.
3. Вживання алкогольних напоїв, наркотичних або токсичних речовин:

- вживання, розповсюдження, зберігання алкогольних напоїв, наркотичних або токсичних речовин;
  - знаходження у стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння;
  - перебування у компанії осіб, які знаходяться у стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння;
  - інше.
4. Грубе порушення правил взаємовідносин з учасниками освітнього процесу:
- образа, психологічний тиск, приниження;
  - фізичний вплив;
  - некоректна поведінка;
  - примушувати інших до порушень дисципліни;
  - інше.
5. Наруга над державною символікою.

Порушення IV групи

1. Притягнення до відповідальності органами національної поліції та правопорядку.
2. Булінг (цькування).

До ліцеїстів можуть бути застосовані такі види дисциплінарного впливу:

- зауваження;
- догана;
- сувора догана;
- позбавлення чергового звільнення;
- попередження про можливе відрахування з ліцею;
- відрахування з ліцею.

До сержантського складу можуть бути накладені такі види дисциплінарного впливу:

- зауваження;
- догана;
- сувора догана;
- позбавлення чергового звільнення;
- пониження в посаді;
- пониження у спеціальному званні на один ступінь;
- пониження у спеціальному званні на один ступінь з переведенням на нижчу посаду;
- позбавлення спеціального сержантського звання;
- попередження про можливе відрахування з ліцею;
- відрахування з ліцею.

Зведенна таблиця впровадження виховних заходів до ліцеїстів

Група порушень	Вид порушення	Заходи дисциплінарного впливу та періодичність їх скосення (термін дії)		
		Поодинокі випадки	Повторювання	Три випадки і більше
I	1. Порушення форми одягу та вимог особистої гігієни. 2. Порушення дисципліни. 3. Порушення розпорядку дня. 4. Несумлінне виконання обов'язків.	1.Зауваження. (протягом тижня)	1. Догана. 2. Сувора догана. 3. Позбавлення чергового звільнення. (протягом місяця)	1. Виклик батьків для співбесіди. 2. Розгляд на ліцейній комісії з профілактики правопорушень. (протягом семестру)
II	1. Порушення правил взаємовідносин між учасниками освітнього процесу; 2. паління; 3. гра в азартні ігри; 4. тимчасова відсутність без поважної причини.	1. Догана. 2. Сувора догана. 3. Позбавлення чергового звільнення. (протягом місяця)	1. Виклик батьків для співбесіди. 2. Розгляд як кандидата для відрахування на педагогічній раді. (протягом семестру)	
III	1. Самовільне залишення території ліцею. 2. Вживання, розповсюдження, зберігання алкогольних напоїв, наркотичних та токсичних речовин. 3. дії які зашкоджують іміджу навчального закладу. 4. грубе порушення правил взаємовідносин між учасниками освітнього процесу. 5. наруга над державною символікою.	1. Виклик батьків для співбесіди. 2. Розгляд як кандидата для відрахування на педагогічній раді. (протягом семестру)		
IV	1. Притягнення до відповідальності органами національної поліції та правопорядку. 2. Булінг (цькування)	1. Розгляд як кандидата для відрахування на педагогічній раді. (немає терміну)		

8. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ, ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я ВИХОВАНЦІВ

Соціальний захист, збереження та зміцнення здоров'я вихованців – важлива й невід'ємна складова освітнього процесу закладу.

Захист прав і свобод вихованців відбувається шляхом залучення їх до участі в системі роботи органів учнівського самоврядування. Представники від колективу ліцею мають право й беруть участь у засіданнях ради закладу, батьківського комітету, у зборах учнівського самоврядування шкіл міста і області.

Батьки, педагогічні працівники та вихованці мають змогу звертатись для вирішення будь-якої проблеми до командирів роти, взводів, вихователів, практичного психолога та соціального педагога, у разі необхідності – до начальника ліцею або його заступників у наступному порядку:

Офіційно:

- телефонувати;
- у визначений час або за попереднім погодженням, безпосередньо зустрічатись;
- надсилати повідомлення на електронну пошту ліцею з обов'язковим вказанням своєї контактної інформації;
- звертатись з офіційними листами та заявами.

Анонімно:

- анонімні листи, звернення;
- за допомогою скриньки довіри, що розташована на першому поверсі навчального корпусу.

Анонімна інформація не є інформацією, яка може розглядатись як достовірна, але дозволяє:

- оперативно реагувати на проблеми, пов'язані з організацією освітнього процесу;
- отримувати інформацію про стан справ і думку кожного члена колективу;
- корегувати роботу щодо створення належного мікроклімату в колективах закладу;
- забезпечувати дотримання прав і свобод учасників освітнього процесу.

Одним із основних напрямів у роботі колективу Прикарпатському військово-спортивному ліцеї є соціальний супровід дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Збереження й зміцнення здоров'я вихованців досягається шляхом:

- проведення комплексу заходів, спрямованих на створення здорових умов навчання, виховання й побуту;
- виконання санітарно-гігієнічних, протиепідемічних і лікувально-оздоровчих заходів;
- систематичного загартування й фізичного розвитку.

Основними способами загартування ліцеїстів є:

- щоденне виконання фізичних вправ на відкритому повітрі;
- полоскання горла холодною водою, а також миття ніг холодною водою перед сном;
- проведення у літній період спортивних занять у полегшеному одязі, прийняття сонячних ванн.

Медичний контроль за станом здоров'я ліцеїстів здійснюється шляхом проведення:

- щоденного медичного спостереження за ними під час освітнього процесу та в побуті;
- медичного спостереження на уроках фізичної культури;
- щотижневих профілактичних оглядів ліцеїстів (з 17.15 год. до 17.45 год.) за наступним графіком: (I курс - понеділок; II курс - вівторок; III курс - середа; IV курс - четвер);
- медичних оглядів;
- поглиблених і контрольних медичних обстежень.

Вихованці ліцею повинні негайно повідомити про захворювання (погіршення самопочуття) командирові відділення чи заступнику командира взводу, який зобов'язаний направити хворого до медичного пункту та доповісти командиру.

Після огляду лікарем хворі ліцеїсти, залежно від характеру хвороби, направляються на лікування. Командир роти – старший офіцер-вихователь (вихователь взводу) повідомляє батьків хворого про захворювання і з дозволу начальника відправляє на лікування.

Рекомендації лікаря про часткове або повне звільнення від занять, робіт, та іншої діяльності підлягають обов'язковому виконанню усіма посадовими особами закладу.

Порядок виклику служби швидкої медичної допомоги

У разі необхідності надання невідкладної медичної допомоги або госпіталізації хворого (потерпілого) учасника освітнього процесу ліцею медичний працівник ліцею має право викликати службу швидкої медичної допомоги. При цьому ця особа повинна негайно доповісти начальнику ліцею, або його заступнику відповідно до підпорядкування, про причини і час виклику швидкої допомоги, порядок наступних дій і хто супроводжуватиме хворого (потерпілого) в кареті швидкої допомоги, хто буде сповіщати або сповістив батьків (опікунів) про лікарню, до якої був направлений хворий (потерплий), хто залишився старшим з ліцеїстами.

У всіх випадках категорично забороняється залишати дітей без нагляду, вночі або у вихідні дні, коли у кожній роті залишається по одній посадовій особі, якщо особа, призначена для контролю розпорядку дня, була вимушена супроводжувати хворого (потерпілого) її обов'язки бере на себе посадова особа своєї або іншої роти (1-ша рота за 2-гу, 2-га рота за 1-шу).